Bài 6:CÔNG DÂN VỚI CÁC QUYỀN TỰ DO CƠ BẢN

1.Các quyền tự do cơ bản của công dân

b. Quyền được pháp luật bảo hộ về sức khỏe, tính mạng, danh dự và nhân phẩm của công dân:

Thế nào là quyền được pháp luật bảo hộ về sức khỏe,tính mạng, danh dự và nhân phẩm của công dân:

Quyền này có nghĩa là, công dân có quyền được bảo đảm an toàn về tính mạng, sức khỏe, được bảo vệ danh dự, nhân phẩm; không ai được xâm phạm đến tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm của người khác.

* ***Nội dung quyền được pháp luật bảo hộ về sức khỏe , tính mạng, danh dự và nhân phẩm của công dân:***

- **Thứ nhất**: Không ai được xâm phạm tới tính mạng, sức khỏe của người khác.

+Không ai được đánh người; đặc biệt nghiêm cấm những hành vi hung hãn, côn đồ đánh người gây thương tích.

+ Nghiêm cấm mọi hành vi xâm phạm đến tính mạng của người khác như giết người, đe dọa giết người, làm chết người.

- **Thứ hai**: Không được xâm phạm đến danh dự, nhân phẩm của người khác.

+ Không bịa đặc điều xấu, tung tin xấu, nói xấu xúc phạm người khác để hạ uy tín và gây thiệt hại về danh dự cho người đó.

+ Bất kì ai, dù ở cương vị nào cũng không có quyền xâm phạm đến danh dự và nhân phẩm của người khác.

**** Ý nghĩa quyền được pháp luật bảo hộ về sức khỏe,tính mạng, danh dự và nhân phẩm của công dân:***

- Nhằm xác định địa vị pháp lí của công dân trong mối quan hệ với Nhà nước và xã hội.
- Đề cao nhân tố con người trong Nhà nước pháp quyền XHCN.

c. Quyền bất khả xâm phạm về chỗ ở của công dân.

+ Chỗ ở của công dân bao gồm :

- Nhà riêng ở thành phố, nông thôn
- Căn hộ chung cư
- Nơi sum họp nghỉ ngơi
- Nơi thờ cúng
- Là tài sản thuộc quyền sử dụng.
- Là tài sản riêng

*** Thế nào là quyền BKXP về chỗ ở của CD.**

- Chỗ ở của công dân được nhà nước và mọi người tôn trọng, không ai được tự ý vào chỗ ở của người khác nếu không được người đó đồng ý. Chỉ trong trường hợp PL cho phép và phải có quyết định của cơ quan nhà nước có thẩm quyền mới được khám xét chỗ ở của một người. Trong trường hợp này thì việc khám xét cũng không được tiến hành một cách tùy tiện mà phải tuân theo đúng trình tự, thủ tục do PL quy định.

*** Nội dung quyền BKXP về chỗ ở của CD.**

- **Nội dung 1:** Không một ai có quyền tuỳ tiện vào chỗ ở của người khác nếu không được người đó đồng ý.
- **Nội dung 2: Khám chỗ ở của công dân phải theo đúng pháp luật.**

+ Trường hợp 1: Khi có căn cứ khẳng định chỗ ở, địa điểm của người đó có công cụ, phương tiện để thực hiện phạm tội hoặc có tài liệu, đồ vật liên quan đến vụ án.
+ Trường hợp 2: Việc khám chỗ ở, làm việc, địa điểm cũng được tiến hành khi cần bắt người đang bị truy nã.
- **Trình tự khám xét (cả 2 trường hợp)**
+ Phải đọc lệnh khám, đưa cho đương sự đọc và giải thích cho đương sự
+ Khi khám phải có mặt người chủ hoặc người thành niên trong gia đình và đại diện chính quyền địa phương (xã)
+ Không được khám vào ban đêm (nếu khám phải ghi biên bản)
+ Khi khám chỗ làm việc thì phải có mặt người đó (nếu không thể trì hoãn thì phải ghi biên bản)

d. Quyền được đảm bảo an toàn và bí mật thư tín, điện thoại, điện tín.
- Thư tín, điện tín, điện thoại là phương tiện sinh hoạt thuộc đời sống tinh thần của con người thuộc về bí mật đời tư của cá nhân cần phải được đảm bảo.
- Không ai được tự tiện bóc mở, giữ, tiêu huỷ điện tín của người khác.
- Chỉ có những người có thẩm quyền trong trường hợp cần thiết được kiểm soát điện thoại, điện tín của người khác.

- Ý nghĩa:
+ Đảm bảo đời sống riêng tư của mỗi người
+ Công dân có đời sống tinh thần thoả mái.

e. Quyền tự do ngôn luận.
- Quy định điều 69 HP 1992 (sđ)
- Là quyền TD cơ bản của công dân
- Là điều kiện chủ động và tích cực để công dân tham gia vào công việc NN và XH.
- **Hình thức**

+ Trực tiếp : ở cơ quan, trường học, tổ dân phố
+ Gián tiếp: thông qua báo, đóng góp ý kiến, kiến nghị với đại biểu QH, HĐND các cấp.
- **Ý nghĩa:**

+ Đảm bảo quyền tự do, dân chủ, có quyền lực thực sự của công dân.
+ Là điều kiện để công dân tham gia quản lí NN và XH

c. Quyền bất khả xâm phạm về chỗ ở của công dân.
*** Thế nào là quyền BKXP về chỗ ở của CD.**
- Chỗ ở của công dân được nhà nước và mọi người tôn trọng, không ai được tự ý vào chỗ ở của người khác nếu không được người đó đồng ý. Chỉ trong trường hợp PL cho phép và phải có quyết định của cơ quan nhà nước có thẩm quyền mới được khám xét chỗ ở của một người. Trong trường hợp này thì việc khám xét cũng không được tiến hành một cách tùy tiện mà phải tuân theo đúng trình tự, thủ tục do PL quy định.

*** Nội dung quyền BKXP về chỗ ở của CD.**
- **Nội dung 1:** Không một ai có quyền tuỳ tiện vào chỗ ở của người khác nếu không được người đó đồng ý.
- **Nội dung 2: Khám chỗ ở của công dân phải theo đúng pháp luật.**

+ Trường hợp 1: Khi có căn cứ khẳng định chỗ ở, địa điểm của người đó có công cụ, phương tiện để thực hiện phạm tội hoặc có tài liệu, đồ vật liên quan đến vụ án.

+ Trường hợp 2: Việc khám chỗ ở, làm việc, địa điểm cũng được tiến hành khi cần bắt người đang bị truy nã.

- **Trình tự khám xét (cả 2 trường hợp)**

+ Phải đọc lệnh khám, đưa cho đương sự đọc và giải thích cho đương sự

+ Khi khám phải có mặt người chủ hoặc người thành niên trong gia đình và đại diện chính quyền địa phương (xã)

+ Không được khám vào ban đêm (nếu khám phải ghi biên bản)

+ Khi khám chỗ làm việc thì phải có mặt người đó (nếu không thể trì hoãn thì phải ghi biên bản)

d. Quyền được đảm bảo an toàn và bí mật thư tín, điện thoại, điện tín.

- Thư tín, điện tín, điện thoại là phương tiện sinh hoạt thuộc đời sống tinh thần của con người thuộc về bí mật đời tư của cá nhân cần phải được đảm bảo.
- Không ai được tự tiện bóc mở, giữ, tiêu huỷ điện tín của người khác.
- Chỉ có những người có thẩm quyền trong trường hợp cần thiết được kiểm soát điện thoại, điện tín của người khác.

- Ý nghĩa:

+ Đảm bảo đời sống riêng tư của mỗi người

+ Công dân có đời sống tinh thần thoả mái.

e. Quyền tự do ngôn luận.

- Quy định điều 69 HP 1992 (sđ)
- Là quyền TD cơ bản của công dân
- Là điều kiện chủ động và tích cực để công dân tham gia vào công việc NN và XH.
- **Hình thức**

+ Trực tiếp : ở cơ quan, trường học, tổ dân phố

+ Gián tiếp: thông qua báo, đóng góp ý kiến, kiến nghị với đại biểu QH, HĐND các cấp.

- **Ý nghĩa:**

+ Đảm bảo quyền tự do, dân chủ, có quyền lực thực sự của công dân.

+ Là điều kiện để công dân tham gia quản lí NN và XH

2. Trách nhiệm của Nhà nước và công dân trong việc đảm bảo và thực hiện các quyền tự do cơ bản của công dân.

a.Trách nhiệm của Nhà nước. (đọc thêm)

-Nhà nước xây dựng và ban hành một hệ thống pháp luật. Thông qua pháp luật , Nhà nước xử lí, trừng trị nghiêm khắc những hành vi vi phạm xam phạm đến các quyền tự do cơ bản của công dân.

-Nhà nước tổ chức và xây dựng bộ máy các cơ quan bảo vệ pháp luật từ Trung ương đến địa phương để bảo vệ các quyền tự do cơ bản của công dân.

b.Trách nhiệm của công dân.

-Công dân phải học tập, tìm hiểu để nắm được nội dung các quyền tự do cơ bản của mình .

-Công dân có trách nhiệm phê phán, đấu tranh, tố cáo những việc làm trái pháp luật, vi phạm quyền tự do cơ bản của công dân.

-Công dân tích cực tham gia giúp đỡ cán bộ nhà nước thi hành quyết định bắt người, khám người trong những trường hợp được pháp luật cho phép.

-Công dân cần tự rèn luyện, nâng cao ý thức pháp luật để sống văn minh, tuân thủ pháp luật, tôn trọng quyền tự do cơ bản của người khác.